

Jaarcijfers 2018

Gemeente Eemshmond

Gemeente Eemsmond

Regiomanager Ilona Ebels:

“Begin september vond de Week van de Alfabetisering plaats. In deze week worden ook jaarlijks de provinciale taalhelden gekozen. Met deze TaalHeldenprijs wordt aandacht gevraagd voor de 2,5 miljoen volwassenen in Nederland die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. In de provincie Groningen heeft circa 13% van de inwoners tussen de 16 en 65 jaar moeite met lezen en schrijven.

Genomineerden leverden een unieke en bijzondere bijdrage aan de taalontwikkeling. De drie medewerkers die de drijvende krachten zijn voor de taalhuizen in de BMW-gemeenten (twee medewerkers van het MJD en één medewerker van Biblionet Groningen) werden met z'n drieën genomineerd voor de TaalHeldenprijs. Ook al werden zij niet gekozen tot TaalHeld, voor Biblionet Groningen zijn zij, samen met de taalvrijwilligers, bijzondere taalhelden die zich wekelijks inzetten voor en in de taalhuizen in de BMW-gemeenten.

In Bibliotheek Uithuizen vinden diverse spreekuren plaats in samenwerking met Mensenwerk Het Hogeland en het MJD. Zo zijn er spreekuren voor computeronderhoud, een digitaal spreekuur en spreekuren voor anderstaligen en statushouders.

In Warffum werd vanaf januari maandelijks een knutselmiddag door een vrijwilliger georganiseerd. Met ongeveer 20 kinderen per keer is dit uitgegroeid tot een mooie activiteit.

In de BWME-gemeenten werden in de vestigingen van Winsum, Bedum, Uithuizen en Leens belastingspreekuren gehouden. Rond de 40 mensen maakten hier gebruik van.

Op 5 december opende Sinterklaas op feestelijke wijze de deuren van de Bibliotheek op School op ODBS Nijenstein in Zandweer. Op 4 van de 12 basisscholen in Eemsmond is een Bibliotheek op School gerealiseerd. Op deze scholen staat niet alleen een mooie collectie boeken en is er een uitgebreid leesplan, maar er wordt ook extra ondersteuning gegeven aan leerkrachten en leerlingen op het terrein van leesbevordering en informatievaardigheden.”

Vestigingen: 3

In gemeente Eemsmond zijn er 3 [vestigingen](#):

- Bibliotheek Uithuizen
- Bibliotheek Uithuizermeeden
- Bibliotheek Warffum

We willen bereiken dat inwoners de bibliotheek ervaren als een plek waar je naar toe gaat om te leren, te werken, jezelf te ontwikkelen, elkaar te ontmoeten en geïnspireerd te raken. Zo draagt de bibliotheek eraan bij dat kinderen en volwassenen goed kunnen meekomen en meedoen in onze samenleving.

De bibliotheekvestiging in Uithuizen is een levendige vestiging. Het Taalhuis en het Taalcafé zijn er ondergebracht. Een keer in het kwartaal vindt het Repaircafé onderdak in de bibliotheek. Daarnaast zijn er diverse spreekuren in de bibliotheek.

Bibliotheek Warffum vervult ook de functie van mediatheek voor het Het Hogeland College. Al tien jaar werken bibliotheek en HHC samen. In 2018 startten we een extra project op de school. Ook startten we het gesprek met elkaar over nadere samenwerking op het gebied van 21e-eeuwse vaardigheden.

In Uithuizermeeden is de bibliotheek gevestigd in 't Bommelhoes. De bibliotheek is zes dagen per week open en is alleen op zaterdag en op maandagavond onbemand.

Taalhuizen: 1

1 op de 9 volwassen Nederlanders is laaggeletterd. [Het Taalhuis](#) in de bibliotheek is de plek waar mensen terecht kunnen voor hulp op het gebied van leren lezen, schrijven, rekenen en omgaan met de computer.

In Bibliotheek Uithuizen is één Taalhuis gesitueerd. Naast een aangepaste collectie houdt de taalhuiscoördinator wekelijks een inloopsprekuren in de bibliotheek. Gedurende de week maken vele taalvrijwilligers met deelnemers gebruik van de bibliotheek als fysieke plek om te leren en om elkaar te ontmoeten en ondersteunen. Het taalhuis in Uithuizen was het eerste Taalhuis dat werd geopend en kent een steeds hoger bereik.

In Bibliotheek Uithuizen vond de gedeelde opening van de Week van de Alfabetisering plaats. De opening was samen met kunstenaars Marte Röling. Zij sprak haar bewondering uit voor zowel de mensen die moeite hebben met taal als voor de ondersteunende organisaties die zich samen inzetten om vaardigheden van mensen te verbeteren.

Bibliotheken op school: 4

[De Bibliotheek op school](#) is een succesvolle aanpak waar meer dan 140 scholen en kinderopvanglocaties in de provincie Groningen aan meedoen. In de gemeente Eemsmond zijn dat 4 basisscholen.

De structurele aandacht voor taal- en leesbevordering maakt deze aanpak tot een succes. Alle kinderen krijgen dankzij de Bibliotheek op school de kans om leeskilometers te maken. Dit helpt om de ambitie van De Leescoalitie waar te maken: in 2025 verlaat geen enkel kind de basisschool met een leesachterstand. De Leescoalitie bestaat uit Stichting Lezen, de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek, Koninklijke Bibliotheek, de Vereniging Openbare Bibliotheken en Stichting Lezen & Schrijven.

Op alle scholen die meedoen met het programma de Bibliotheek op school verzorgen wij niet alleen een mooie collectie boeken, maar geven we ook extra ondersteuning aan leerkrachten en leerlingen op het terrein van leesbevordering en informatievaardigheden.

BoekStart voor baby's: 56

Alle ouders van baby's in de Gemeente Eemsmond ontvangen een

BoekStartwaardebon. Hiermee kunnen ze hun baby gratis lid maken van de bibliotheek én het [BoekStartkoffertje](#) ophalen. In 2018 hebben 56 ouders een koffertje opgehaald.

In de bibliotheek hebben we bovendien boekjes voor baby's te leen: de [BoekStartcollectie](#). In veel vestigingen zijn activiteiten waarbij voorlezen aan kinderen tot 4 jaar oud centraal staat. Ouders zijn van harte welkom in de bibliotheek met hun baby of peuter, bijvoorbeeld tijdens het [Ouder & Kind Café](#).

We gaven het hele jaar door maandelijks invulling aan een reeks boekstartochtenden. Deze activiteit vindt plaats in de bibliotheek en is bestemd voor kinderen van 0-4 jaar en hun ouders, grootouders of oppas. Centraal staan voorlezen, informatie delen, spelen, elkaar ontmoeten en ervaringen delen. Iedere keer is er een ander thema of een andere workshop. In 2018 waren er uiteenlopende thema's zoals peuteryoga, babymassage, voorlezen, knutselen over de herfst, muziek met en voor de kleintjes en spelletjes met muziek.

We draaiden acht maanden lang de pilot BoekStartcoach in Uithuizen. Hierin werken Jeugdgezondheidszorg en bibliotheek samen om ouders te stimuleren naar de bibliotheek te komen. Dit doen we door naar de plek te gaan waar bijna alle ouders komen: het consultatiebureau. Dit met het doel ouders aan te moedigen om hun kinderen zo vroeg mogelijk boekjes én de bibliotheek te laten ontdekken. Alle partijen vonden na afloop dat de pilot erg bevredigend was. Het consultatiebureau is een veilige plek om met jonge ouders in gesprek te gaan over voorlezen en het belang daarvan. Het gaat hier met name ook om (laagtaalvaardige) ouders die niet of niet snel naar de bibliotheek komen.

Programma's kinderopvang: 105

Steeds meer kinderdagverblijven en peuterspeelzalen geven voorlezen en taal via ons een vaste plek. Met [onze programma's](#) voor de kinderopvang ondersteunen wij inmiddels al meer dan 114 kinderopvanglocaties en peuterspeelzalen in de provincie Groningen. In 2018 hebben 105 baby's, dreumesen en peuters meegedaan in de gemeente Eemsmond.

Samen werken we aan het leesplezier en de taalontwikkeling van kinderen van 0 tot 4 jaar oud. Dit doen we onder meer met het programma BoekStart in de kinderopvang. Dit bestaat uit scholing, het inrichten van een aantrekkelijke leesomgeving, advies over het opstellen van een voorleesplan, tips en advies om ouderbetrokkenheid te vergroten.

In Eemsmond zijn alle tien voorschoolse instellingen een officiële Boekstart in de Kinderopvang locatie. Dit betekent dat er op elke locatie een gecertificeerde (voor)leescoördinator is. Op de verschillende locaties zijn mooie collecties boeken beschikbaar die door de kinderen enthousiast ontvangen worden. Met de inzet van de leescoördinator wordt het lezen planmatig levendig gehouden op de betreffende locatie.

Tijdens De Nationale Voorleesdagen 2018 stond het Prentenboek van het Jaar, 'Ssst! De tijger slaapt' van Britta Teckentrup centraal. Voorlezen is essentieel voor de taalontwikkeling en het voorkomen van taalachterstanden. Voorafgaand aan De

Nationale Voorleesdagen werden inspiratiebijeenkomsten georganiseerd voor medewerkers in de kinderopvang, de peuterspeelzalen en het basisonderwijs. Daarnaast hebben wij op meerdere plekken het Prentenboek van het Jaar voorgelezen.

Programma's voor het onderwijs: 1.325

Op een enkele uitzondering na werken we met alle basisscholen in de provincie Groningen, met uitzondering van de stad. Gemiddeld doet per specifiek [programma](#) 62 procent van de scholen mee. In gemeente Eemsmond is dit 50 procent. De lesprogramma's zijn stuk voor stuk leuk om te doen en bovendien reuze leerzaam. Leesplezier, informatievaardigheden en 21e-eeuwse vaardigheden komen aan bod. Met het programma Taal als basis PO deden in Eemsmond 1.325 leerlingen mee. Er vonden 82 groepsactiviteiten plaats.

De bibliotheek was dit jaar het decor voor diverse groepsbezoeken: de kleuters griezelden tijdens een groepsbezoek mee met Marc's gevaarlijke tanden en de groepen 3 en 4 leerden programmeren met het robotje Botje Bij. Leerlingen van groep 5 en 6 konden hun hart ophalen tijdens het groepsbezoek. Zij leerden het robotje Dash zo programmeren dat hij de hoofdrol kon spelen in hun eigen verhaal. Alle kinderen verlieten teleurgesteld de bibliotheek: de tijd was alweer voorbij...

In 2018 hebben we vanuit de bibliotheek vol ingezet op de doorgaande leeslijn. Het lezen van groep 3 en 4 kreeg een boost met het programma 'Vakantielezen', groep 5 en 6 namen fanatiek deel aan 'Scoor een Boek!'. De leerlingen van groep 7 en 8 konden voor het eerst intekenen op 'De Uitdaging'.

Activiteiten: 55

We organiseerden 55 [publieksactiviteiten](#) in de gemeente Eemsmond, waar 618 deelnemers aan meededen.

De activiteiten die we aanbieden zijn gericht op een Leven Lang Leren: voortdurende persoonlijke ontwikkeling van talenten, kennis, vaardigheden en creativiteit voor alle inwoners. Kenmerkend is onze focus op informeel leren. In samenwerking met externe partijen zorgen we ervoor dat de bibliotheek een platform is voor vermaak, debat, workshops, lezingen, cursussen, evenementen en kunst & cultuur.

Cursisten digitale vaardigheden: 13

In 2018 konden inwoners van de gemeente Eemsmond meedoen met de [cursus](#) Klik&Tik en gebruikmaken van het inloopsprek uur in Bibliotheek Uithuizen, Bibliotheek Uithuizermeeden en Bibliotheek Warffum.

Klik & Tik is de computercursus voor beginners. Digisterker is de cursus waarbij deelnemers leren omgaan met de digitale overheid. Er zijn in 2018 totaal 13 cursisten geslaagd in de gemeente Eemsmond.

We verzorgden voor 22 deelnemers de cursussen Klik&Tik en Digisterker. 13 deelnemers ronden de cursus af met een certificaat.

Bezoekers: 80.718

De bibliotheken in gemeente Eemsmond werden in 2018 door 80.718 bezoekers

bezoekt. Het gaat zowel om leden als om bezoekers die meedoen met activiteiten of cursussen in de bibliotheek. Ook komen mensen bij ons een krantje lezen, computeren, werken of studeren.

Leden: 4.457

De bibliotheekleden zijn als volgt verdeeld:

- 2.947 kinderen en jongeren (het aantal jeugdleden is in 2018 met 5,1% gestegen)
- 1.461 volwassenen
- 49 organisaties en (onderwijs-)instellingen

Samen leenden de bibliotheekleden in de gemeente Eemsmond 96.942 titels.

Medewerkers: 108,2 fte

In totaal werkten er in 2018 161 medewerkers (108,2 fte) bij Biblionet Groningen. De inzet van onze medewerkers vond plaats in de 41 bibliotheekvestigingen (frontoffice), in projecten en ondersteuning (backoffice) en voor de provinciale ondersteunings-taak.

Omdat we sinds vorig jaar werken met de Producten- en dienstencatalogus, zijn we onze medewerkers anders gaan inzetten. Uitgaand van het gewenste dienstenpakket per gemeente zetten we onze medewerkers in op de juiste locaties en vestigingen. We hebben ook medewerkers vanuit de backoffice ingezet in de bibliotheken. Sommige medewerkers hebben nieuwe functies gekregen.

Het flexibiliseren van de organisatie en de medewerkers is de komende jaren een uitdaging die we aangaan omdat de behoefte van de gemeenten, maar ook van onze gebruikers en leden verandert. In dit kader hebben we een start gemaakt met het werken met (team)rollen. In 2019 gaan we daar mee verder.

Vrijwillige medewerkers: 49

In de gemeente Eemsmond werkten we in 2018 met 49 [bibliotheekvrijwilligers](#).

Veel vrijwillige bibliotheekmedewerkers helpen mee in de vestigingen. Daarnaast zijn er in ons netwerk vrijwilligers die helpen bij activiteiten. Bijvoorbeeld bij activiteiten voor kinderen, zoals de VoorleesExpress en het eLAB. Of bij het geven van computercursussen, zoals Digisterker en Klik&Tik. Ook de Bibliotheek aan huis draait met behulp van vrijwilligers.

Dankzij de inzet van vrijwilligers zijn onze bibliotheken vaker en langer open. Ze nemen een deel van de front-office taken van onze medewerkers over. Hierdoor ontstaat er voor medewerkers ruimte om zich te richten op de ontwikkeling en uitvoering van de maatschappelijke en educatieve programma's van de bibliotheek.

Bij Biblionet Groningen hebben we een interne opleiding ontwikkeld voor vrijwilligers. We noemen dit de Vrijwilligers Academie. Ze verwerven hier kennis, vaardigheden en inzichten die zij nodig hebben voor het werken in de bibliotheek. In 2018 hebben de eerste twee groepen meegedaan aan de Vrijwilligers Academie.